

ზოგადი უნარების ტესტი

III ვარიანტი

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ელექტრონული ბუკლეტი.

ტესტი შედგება ორი - ვერბალური და მათემატიკური - ნაწილისგან.

თითოეული ნაწილი 40 დავალებას შეიცავს. ყოველ დავალებას ახლავს ოთხი ან ხუთი სავარაუდო პასუხი, რომელთაგან მხოლოდ ერთია სწორი.

ტესტის თითოეულ ნაწილზე სამუშაოდ გეძლევათ 1 საათი და 35 წუთი.

ყურადღებით წაიკითხეთ თითოეული დავალების ინსტრუქცია, კარგად გაიაზრეთ, რა მოგეთხოვებათ დავალების შესრულებისას, და შემდეგ აირჩიეთ პასუხი.

ტესტის მაქსიმალური ქულაა 80.

გისურვებთ წარმატებას!

ვერბალური ნაწილი

ლოგიკა

ამ სახის დავალებები განსხვავდება ერთმანეთისგან წინასწარი მონაცემებისა და გამოსატანი დასკვნების თვალსაზრისით. ამიტომ განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციეთ შეკითხვას, რომელიც ახლავს თითოეულ დავალებას, და მოცემული ვარიანტებიდან აირჩიეთ შესაბამისი პასუხი.

ზოგიერთ შეკითხვაზე პასუხის გაცემას გაგიადვილებთ მონაცემების გამოსახვა ნახაზის ან დიაგრამის ფორმით.

1. მოსწავლეთა 5-წევრიანი ჯგუფის სიაში გვარების დალაგების შესახებ ცნობილია:

- სიაში გიორგი ანაზე წინ არის.
- სიაში ნინო თინაზე წინ არის.
- სიაში ლევანი გიორგიზე წინ არის, მაგრამ ნინოზე უკან.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი შეიძლება იყოს ჭეშმარიტი?

- (ა) თინა სიაში პირველია.
- (ბ) გიორგი სიაში მეორეა.
- (გ) ნინო სიაში მესამეა.
- (დ) ლევანი სიაში მეოთხეა.
- (ე) ანა სიაში მეხუთეა.

2. ქალაქის ბაღებში ხარობს ვარდები, აზალიები და ოლეანდრები. ამასთან, ცნობილია:

- თუ ამ ქალაქის ბაღში ხარობს აზალია, მაშინ მასში ხარობს ოლეანდრიც.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან როგორ ბაღს ვერ შევხვდებით ამ ქალაქში?

- (ა) ბაღს, რომელშიც მხოლოდ აზალიები და ოლეანდრებია.
- (ბ) ბაღს, რომელშიც მხოლოდ ვარდები და აზალიებია.
- (გ) ბაღს, რომელშიც მხოლოდ ოლეანდრებია.
- (დ) ბაღს, რომელშიც სამივე სახის ყვავილია.
- (ე) ბაღს, რომელშიც მხოლოდ ვარდებია.

3. მოცემულია:

- ზოგიერთი ჩემი მეგობარი უყურადღებოა.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელ დებულებას აქვს იგივე შინაარსი, რაც მოცემულს?

- (ა) ზოგიერთი უყურადღებო ადამიანი ჩემი მეგობარი არ არის.
- (ბ) ზოგიერთი ყურადღებიანი ადამიანი არ არის ჩემი მეგობარი.
- (გ) ჩემს მეგობრებს შორის ზოგიერთი ყურადღებიანია.
- (დ) ყველა ჩემი მეგობარი ყურადღებიანი არ არის.
- (ე) ყველა ჩემი მეგობარი არაა უყურადღებო.

4. მოცემულია:

- ქალაქში არის გამწვანებული ქუჩები.
- ქალაქში არის საფეხმავლო ქუჩები.
- ქალაქის ყველა გამწვანებულ ქუჩაზე დგას შუქნიშანი.
- ქალაქის არც ერთ საფეხმავლო ქუჩაზე არ დგას შუქნიშანი.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი დებულებაა აუცილებლად ჭეშმარიტი, თუ მოცემული დებულებები ჭეშმარიტია?

ქალაქში:

- (ა) არ არსებობს გამწვანებული ქუჩა, რომელიც საფეხმავლო არ არის.
- (ბ) არსებობს გამწვანებული ქუჩები, რომლებიც საფეხმავლო არ არის.
- (გ) არსებობს გამწვანებული ქუჩები, რომლებიც საფეხმავლოა.
- (დ) ყველა გამწვანებული ქუჩა საფეხმავლოა.
- (ე) ყველა საფეხმავლო ქუჩა გამწვანებულია.

5. კაზუარი ავსტრალიასა და ახალ გვინეაში გავრცელებული ფრინველია. ის სიდიდის მიხედვით მსოფლიოში მეორეა სირაქლემას შემდეგ, არ დაფრინავს და, ძირითადად, ხილით იკვებება. ზოგიერთი მეცნიერის აზრით, ხის იმ სახეობებისთვის, რომელთაც დიდი ნაყოფი და, შესაბამისად, დიდი თესლი აქვს, კაზუარები თესლის გავრცელების ერთადერთ საშუალებას წარმოადგენს. სწორედ ამის გამო კაზუარს ტროპიკული ტყის არქიტექტორსაც უწოდებენ.

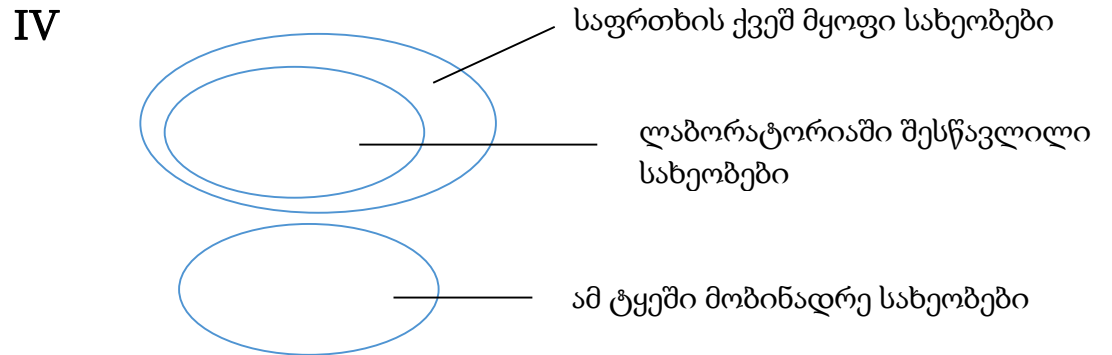
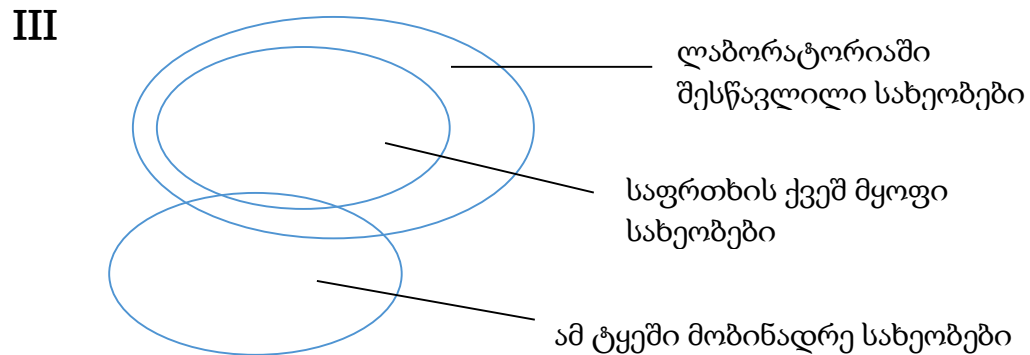
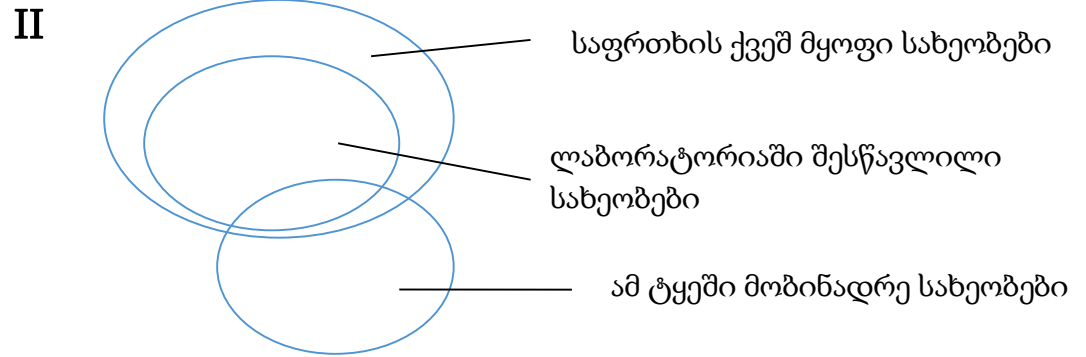
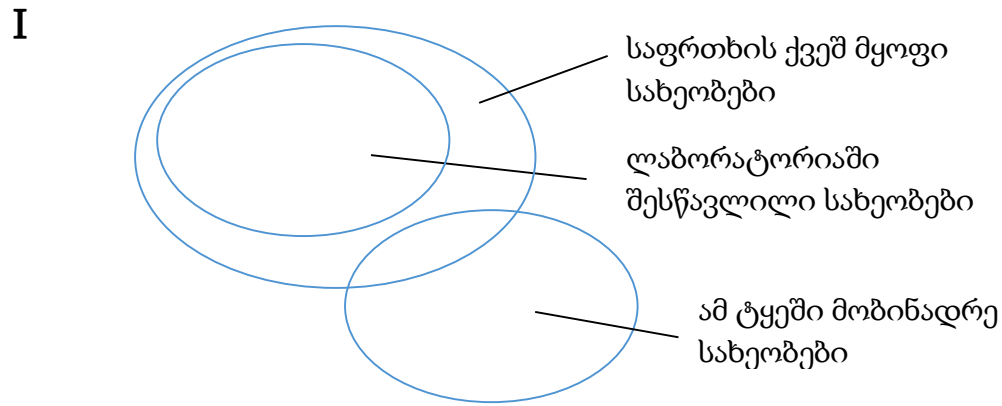
ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი განამტკიცებს ყველაზე მეტად მეცნიერთა აღნიშნულ მოსაზრებას?

- (ა) კაზუარის პოპულაციის შესანარჩუნებლად გარკვეული რაოდენობის სათანადო ჰაბიტატებია საჭირო. გზების გაყვანის გამო ტროპიკული ტყეები დაიქსაქსა და ახალგაზრდა კაზუარებს უჭირთ საკუთარი საბინადრო ტერიტორიების პოვნა.
- (ბ) ტროპიკულ ტყეებში სხვა ხილისმჭამელებიც ბინადრობენ: მცირე ზომის ფრინველები, ღამურები და ჩანთოსნები, მაგალითად, მუსკუსის კენგურუ, რომელიც კაზუარს ზომით ბევრად ჩამოუვარდება.
- (გ) ტროპიკულ ტყეებში ბევრი ხეა, რომლებიც დიდ და მძიმე ნაყოფს ისხამს, ასევე დიდი და მძიმე თესლით, რადგან სწორედ ტროპიკული ტყის ქვედა იარუსის წყვილიაღში ღვივდება უკეთ ასეთი თესლი.
- (დ) ტროპიკული ტყის ფართობის შემცირებასთან ერთად კაზუარის რიცხოვნობაც იკლებს. თუმცა, ზუსტი რაოდენობა არ არის დადგენილი და, შესაბამისად, უცნობია, ემუქრებათ თუ არა ამ ფრინველებს გადაშენება.
- (ე) უდაბნოს კვანდონგი ტროპიკული ტყეების მხოლოდ მცირე ფართობზე იზრდება. მისი მსხვილი და მძიმე ნაყოფის შეჭმა, თავისი გრძელი და მოლუნული ნისკარტის წყალობით, მხოლოდ კაზუარს შეუძლია.

6. მოცემულია დებულებები:

- ლაბორატორიაში მხოლოდ საფრთხის ქვეშ მყოფ სახეობებს შევისწავლით.
- ამ ტყეში ბინადრობს როგორც საფრთხის ქვეშ მყოფი, ისე საფრთხის ქვეშ არმყოფი სახეობები.

ქვემოთ მოცემული დიაგრამებიდან რომელი/რომლები შეესაბამება ამ დებულებების შინაარსს?

(ა) მხოლოდ I

(ბ) მხოლოდ II

(გ) მხოლოდ III

(დ) I და II

(ე) III და IV

წინადადებების შევსება

მოცემულია წინადადებები, რომლებშიც გამოტოვებულია რამდენიმე სიტყვა. გამოტოვებული სიტყვები წინადადებაში ხაზებითაა აღნიშნული. ერთი ხაზი ზოგჯერ ერთ სიტყვას გულისხმობს, ზოგჯერ კი – რამდენიმეს.

სავარაუდო პასუხთა ყოველი ვარიანტი შეიცავს სიტყვათა ჯგუფს, რომლის ნაწილები ერთმანეთისგან დახრილი ხაზებითაა (/) გამიჯნული. აირჩიეთ პასუხის ის ვარიანტი, რომლის თითოეული ნაწილის თანმიმდევრულად ჩასმა შესაბამის გამოტოვებულ ადგილებში აზრობრივად გამართულ წინადადებას მოგვცემს.

7. შეიძლება ----- იმაში, რომ კეთილშობილი ადამიანი ყოველთვის ----- თავისი კეთილშობილების გამო, მაგრამ ----- , რომ მას ----- და სამყარო მთლიანობაში ----- იღებს მისგან.

- (ა) ვინმეს ეჭვი ეპარებოდეს / სხვებზე უფრო ბედნიერია / შეუძლებელია ეჭვის შეტანა იმაში / მეტი ბედნიერება მოაქვს სხვებისთვის / დიდ სიკეთეს
- (ბ) არავის ეპარებოდეს ეჭვი / დაჩაგრულია / ნამდვილად საეჭვოა / მეტი ბედნიერება მოაქვს სხვებისთვის / არავითარ სიკეთეს არ
- (გ) ვინმეს ეჭვი ეპარებოდეს / დაჩაგრულია / ნამდვილად ვერ შევიტანთ ეჭვს იმაში / არც სხვებისთვის მოაქვს ბედნიერება / დიდ სიკეთეს
- (დ) არავის ეპარებოდეს ეჭვი / სხვებზე უფრო ბედნიერია / არანაკლებ საეჭვოა / არც სხვებისთვის მოაქვს ბედნიერება / არავითარ სიკეთეს არ

8. კაცობრიობის ყოველი წინგადადგმული ნაბიჯი იმათი დამსახურებაა, ვინც ----- ; ყველა მნიშვნელოვანი ცვლილება იყო ----- . ამიტომ უკეთესია, ----- გაბატონებულ აზრთან დაპირისპირებას და, უპირველეს ყოვლისა, ----- ცხოვრებას.

- (ა) გაბატონებულ აზრს არ უპირისპირდებოდა / საზოგადოების ცნობიერების თანდათანობითი და ხავერდოვანი ცვლილება / არ შევუშინდეთ / ვესწრაფოდეთ კონფლიქტებისგან თავისუფალ
- (ბ) არაპოპულარულ პოზიციას არ იცავდა / საზოგადოების ცნობიერების არსებული მდგომარეობის კიდევ უფრო განმტკიცება / თავი ავარიდოთ / არ შევუშინდეთ წინააღმდეგობებით სავსე
- (გ) არაპოპულარულ პოზიციას იცავდა / ცვლილება საზოგადოების ცნობიერების არსებულ მდგომარეობაში / არ შევუშინდეთ / არ შევუშინდეთ წინააღმდეგობებით სავსე
- (დ) გაბატონებულ აზრს აშკარად უპირისპირდებოდა / საზოგადოების ცნობიერების ძირეული გარდაქმნა / თავი ავარიდოთ / ვესწრაფოდეთ კონფლიქტებისგან თავისუფალ

9. პირველ ხანებში, როდესაც ასურულ-ბაბილონური ლურსმული წარწერების კითხვას შეუდგნენ, ----- , რომ ლურსმული დამწერლობა ასურულ-ბაბილონელების ----- შექმნილი. მაგრამ უკვე ამ დამწერლობის პირველმა მკვლევრებმა შენიშნეს, რომ ლურსმული დამწერლობა ----- შემოღებული და, ამიტომაც, იგი არ შეიძლება სემიტური მოდგმის ასურულ-ბაბილონელებს ----- .

- (ა) მეცნიერებს ეგონათ / მიერ იყო / არაა სემიტური ენისთვის / შეექმნათ
- (ბ) მეცნიერებს არ ეგონათ / მიერ არ იყო / სემიტური ენისთვისაა / ეკუთვნოდეს
- (გ) მეცნიერები დარწმუნებულები იყვნენ / მიერაა / სემიტური ენისთვის არის /არ შეექმნათ
- (დ) მეცნიერები არ იყვნენ დარწმუნებულები / მიერ არ იყო / არაა სემიტური ენისთვის / არ ეკუთვნოდეს

10. საზოგადოების სოციალური სტრუქტურა ადამიანისგან ----- ის ----- შექმნილი, ----- უპირისპირდება, როგორც უცხო მოცემულობა, ----- .

- (ა) მოწყვეტილია, / ხომ სხვა ადამიანების მიერაა / ამიტომ მას / შესაბამისად, ის საზოგადოებაში ადამიანის ინტეგრაციის ერთადერთი საშუალებაა
- (ბ) მოწყვეტილია, და მიუხედავად იმისა, რომ / ადამიანის მიერაა / მას არ / როგორც იძულების საშუალება
- (გ) მოწყვეტილი არ არის, / ადამიანის მიერაა / მაგრამ მასვე ხშირად / როგორც იძულების საშუალება
- (დ) მოწყვეტილი არ არის, რადგან / მის მიერვეა / მაგრამ მას ხშირად / ვინაიდან ადამიანისთვის საზოგადოებაში ინტეგრაციის ერთადერთი საშუალებაა

წაკითხული ტექსტის გააზრება

ყურადღებით წაკითხეთ და გააზრეთ ტექსტი. თითოეული შეკითხვის სავარაუდო პასუხებიდან აირჩიეთ ის ვარიანტი, რომელიც მართებულია მოცემული ტექსტის მიხედვით.

ამა თუ იმ შეკითხვის გაცნობის შემდეგ მასზე პასუხის გასაცემად შესაძლებელია დაგჭირდეთ ტექსტთან დაბრუნება, შესაბამისი მონაკვეთის ხელახლა წაკითხვა და კვლავ შეკითხვაზე გადასვლა. ამას გაგიადვილებთ როგორც ტექსტის, ასევე, თითოეული შეკითხვის ბოლოს მოცემულ სათანადო აღნიშვნებზე „დაწკაპუნება“.

i ცნობილი პალეონტოლოგი, მიჩიგანის უნივერსიტეტის პროფესორი **ფილიპ ჯინჯერიჩი**, იკვლევდა ვეშაპის ნაირსახეობებს. როგორ წარმოიშვა თანამედროვე ვეშაპი ხმელეთის იმ ძუძუმწოვრებისგან, ერთ დროს ოთხზე რომ დადიოდნენ? ვეშაპის ევოლუცია 180 გრადუსით შემობრუნდა და ხმელეთის პირობებთან ადაპტირებული ორგანიზმი კვლავ წყლის პირობებს შეეგუა. ასეთი კარდინალური, ბოლომდე ამოუცნობი ტრანსფორმაცია ძლიერი კონტრარგუმენტი იყო ჩარლზ დარვინის მოძღვრების (ბუნებრივი გადარჩევის თეორიის) საწინააღმდეგოდ. „ანატომიური განსხვავება ვეშაპებსა და ხმელეთის ძუძუმწოვრებს შორის იმდენად დიდია, რომ თანამედროვე ვეშაპის გამოჩენამდე, უამრავ გარდამავალ ფორმას უნდა ეცურა უძველეს ზღვებში“, – წერდნენ დარვინის მოწინააღმდეგეები. გარდამავალი ფორმები კი ჯერ არ იყო აღმოჩენილი.

ii ჯინჯერიჩის ვარაუდით, უძველესი ვეშაპისებრნი ჰგავდნენ ბეჰემოთის მსგავს ბალახისმჭამელებს, რომლებიც ჭაობიან ადგილებში ბინადრობდნენ 35-55 მი-

შეკითხვებზე გადასვლა: [11](#) [12](#) [13](#) [14](#) [15](#) [16](#) [17](#) [18](#) [19](#) [20](#)

ლიონი წლის წინ. მართლაც, იმუნოლოგებმა ვეშაპის სისხლში აღმოაჩინეს მახასიათებლები, რომლებიც წყვილჩლიქოსნებისგან მათ წარმოშობაზე მიუთითებდა. მოლეკულური ბიოლოგიის სპეციალისტებმა კი, რომლებიც ვეშაპისებრთა გენეტიკურ კოდს სწავლობდნენ, დაადგინეს, რომ ვეშაპის უახლოესი თანამედროვე ნათესავია წყვილჩლიქოსანი ცხოველი – ბეჰემოთი.

ჯინჯერიჩი დიდხანს იკვლევდა საარსებო გარემოსთან შეგუების ამ გრანდიოზულ ტრანსფორმაციას და ცდილობდა, ეპოვა იმ გარდამავალი ფორმების კვალი, რომელიც ვეშაპებმა დატოვეს ხმელეთიდან ოკეანეში დაბრუნების გზაზე. 1979 წელს ჯინჯერიჩმა პაკისტანში იპოვა მისთვის უცნობი ცხოველის ქალა, რომელზეც **იალქნისმაგვარი პატარა ძვლები** შენიშნა. მისი ვარაუდით, ეს არსება, შეიძლებოდა, ადრეული ვეშაპი ყოფილიყო. თავის ქალაზე მკვრივ სასმენ ძვალს ჰქონდა **S-ის ფორმის ძვლოვანი გამონაზარდი**, რომელიც სიგმოიდური სტრუქტურის სახელითაა ცნობილი. ვეშაპისთვის დამახასიათებელი ეს ორი ანატომიური ნიშანი მას წყალქვეშ სმენას უადვილებს, თუმცა ქალას აკლდა რამდენიმე სხვა ადაპტაციური ნიშანი, რომელთა წყალობით

iii

თანამედროვე ვემაპი წყალქვეშ ბგერის მიმართულებას განსაზღვრავს. მეცნიერის ვარაუდით, ცხოველი ნახევრად წყლის ბინადარი იყო: დიდ დროს ატარებდა წყალმარჩხ ადგილებში, დასასვენებლად და გასამრავლებლად კი ხმელეთზე ამოდოდა. მას **პაკიცეტუსი** უწოდეს. ეს იყო ოთხკიდურიანი, მარჯვედ მოცურავე ცხოველი, რომელიც ბოლომდე მაინც ვერ თმობდა ხმელეთს. ყველაზე პრიმიტიული ვემაპის აღმოჩენით მკვლევარმა ახლებურად დაინახა ვემაპთა სამყარო.

iv

80-იან წლებში ჯინჯერიჩი ეგვიპტის უდაბნოში იკვლევდა **ბაზილოზავრის** სახელით ცნობილი არსების ხერხემალს. ბაზილოზავრი 37 მილიონი წლის წინ პრეისტორიული ოკეანის წყლებში დაცურავდა. დროთა განმავლობაში წყალმა უკან დაიხია და ოკეანის ფსკერი უდაბნოდ გადაიქცა. ბაზილოზავრის ძვლები დანალექი შრეებით დაიფარა. ამ უდაბნოს „ვადი-ჰიტანი“ უწოდეს, რაც სიტყვასიტყვით „ვემაპთა ველს“ ნიშნავს. უდაბნოს ქანებმა დიდი ხნის წინ გადაშენებული, განამარხებული წყლის ბინადრები შემოგვინახა. ჯინჯე-

რიჩმა ამ უდაბნოში ათასზე მეტი ვემაპის ჩონჩხი აღმოაჩინა. „უდაბნოს ვუცქერ და ოკეანეს ვხედავ“, – თქვა ჯინჯერიჩმა. ბაზილოზავრი მართლაც ვემაპი იყო, მაგრამ, უკან ორი პატარა კიდური ჰქონდა განვითარებული კუნთებით, მუხლისა და კოჭის ფუნქციური სახსრებით, თუმცა, სასიარულოდ მაინც უსარგებლო. ეს ძალიან მნიშვნელოვანი დეტალია იმის გასაგებად, თუ როგორ წარმოიშვა თანამედროვე ვემაპი ხმელეთის ძუძუმწოვრებისგან.

2000 წელს კი პაკისტანში აღმოაჩინეს 47 მილიონი წლის წინანდელი ვემაპის კოჭის ძვალი, რომელიც სწორედ ისეთი ფორმის იყო, როგორიც აქვთ დღევანდელ წყვილჩლიქოსნებს. ეს იყო უმნიშვნელოვანესი აღმოჩენა. წყვილჩლიქოსანთა ჩონჩხის ყველაზე დამახასიათებელი ელემენტი კოჭის ძვალია (თანამედროვე ვემაპებს სულ არ გააჩნიათ კოჭის ძვალი). ახლა უკვე დანამდვილებით შეიძლება ითქვას, საიდან მოვიდნენ ვემაპები, და ჯინჯერიჩის სიტყვებით, „ბეჭემოთთან მათი ნათესაობა სულაც არაა სამეცნიერო ფანტასტიკა“.

v

შეკითხვებზე გადასვლა: [11](#) [12](#) [13](#) [14](#) [15](#) [16](#) [17](#) [18](#) [19](#) [20](#)

11. ქვემოთ მოყვანილ დებულებათაგან რომელი არ იყო არგუმენტი ვეშაპების ტრანსფორმაციასთან დაკავშირებით დარვინის მოძღვრების საწინააღმდეგოდ?

- (ა) თანამედროვე ვეშაპის გამოჩენამდე უამრავ გარდამავალ ფორმას უნდა ეცურა უძველეს ზღვებში, რისი დამადასტურებელი ფაქტებიც მეცნიერებს არ ჰქონდათ.
- (ბ) ბუნებრივი გადარჩევის თეორია გულისხმობს სახეობის ევოლუციის 180 გრადუსით შემობრუნებას, ვეშაპის შემთხვევაში კი ცვლილებები გაცილებით უფრო მასშტაბური იყო.
- (გ) ვეშაპის ევოლუციაში ჯერ არ იყო აღმოჩენილი ის რგოლი, რომელიც დაადასტურებდა მის ნათესაობას ხმელეთის ძუძუმწოვრებთან.
- (დ) როგორც ანატომიურად, ისე ადაპტაციების თვალსაზრისით, ვეშაპებსა და ხმელეთის ძუძუმწოვრებს შორის ნათესაობა არ ჩანდა.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

12. რა მიუთითებს იმაზე, რომ პაკიცეტუსი ბოლომდე ვერ თმობდა ხმელეთს?

- (ა) პაკიცეტუსის თავის ქალას ჰქონდა იალქნისმაგვარი პატარა ძვლები.
- (ბ) მის თავის ქალაზე მკვრივ სასმენ ძვალს ჰქონდა S-ის ფორმის ძვლოვანი გამონაზარდი.
- (გ) მას არ ჰქონდა ჩამოყალიბებული ისეთი ადაპტაციური ორგანო, რომლის მეშვეობითაც განსაზღვრავდა წყალქვეშა ბგერის მიმართულებას.
- (დ) მას თავის ქალაზე ჰქონდა ვეშაპისთვის დამახასიათებელი ისეთი ანატომიური ნიშნები, რომლებიც მას წყალქვეშ სმენას უადვილებდა.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

13. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელშია წარმოდგენილი ჯინჯერიჩის სიტყვების – „უდაბნოს ვუცქერ და ოკეანეს ვხედავ“ – მართებული ახსნა?

- (ა) ეგვიპტის ამ უდაბნოს „ვადი-ჰიტანი“ ეწოდება, რაც „ვეშაპთა ველს“ ნიშნავს, ვეშაპები კი ოკეანეში ცხოვრობენ.
- (ბ) ეგვიპტის უდაბნო ოდესღაც პრეისტორიული ოკეანის ფსკერი იყო და განამარხებული ვეშაპების ველი უძველესი სურათის აღდგენის საშუალებას იძლეოდა.
- (გ) უდაბნოს ქანებმა ოკეანის, დიდი ხნის წინ გადაშენებული, განამარხებული ცხოველები შემოგვინახა – ვადი-ჰიტანი ძველი სამყაროს ერთგვარი მუზეუმი იყო.
- (დ) ეგვიპტის უდაბნო ოკეანის სანაპიროსთან ახლოს არის და ამ ოკეანის წყლებში უამრავი ბაზილოზავრი დაცურავდა.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

14. ჯინჯერიძის მიერ ეგვიპტის უდაბნოში წარმოებული კვლევისას დადასტურდა, რომ:

- (ა) ბაზილოზავრებს ჰქონდათ კიდურები კარგად განვითარებული კუნთებით, მუხლისა და კოჭის ფუნქციური სახსრებით, შესაბამისად, მათ სიარული შეეძლოთ.
- (ბ) ბაზილოზავრი ბოლომდე ვერ თმობდა ხმელეთს, რადგან ის ვეშაპი იყო და კიდურებიც კარგად განვითარებული ჰქონდა.
- (გ) ბაზილოზავრი წყლის სრულფასოვანი ვეშაპი იყო, რადგან მისი კიდურები კარგად განვითარებული, თუმცა, სასიარულოდ უსარგებლო იყო.
- (დ) ვეშაპები ხმელეთის ძუძუმწოვრებისგან წარმოიშვნენ, რადგან ბაზილოზავრის კიდურები, ფუნქციური სახსრებით, ოკეანეში ვერ ჩამოყალიბდებოდა.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

15. ბეჭდმობთან ვეშაპების ნათესაობა „სულაც არაა სამეცნიერო ფანტასტიკა“, რასაც ადასტურებს:

- (ა) მონათესავე ელემენტები სხეულის ყველა ნაწილში.
- (ბ) ერთნაირი ადაპტაციები წყალქვეშა ბგერის მიმართულების განსასაზღვრად.
- (გ) ერთნაირი აგებულების კიდურები, რომლებიც სახმელეთო პირობებთანაა ადაპტირებული.
- (დ) სისხლისა თუ გენეტიკური კოდის ანალოგიური მახასიათებლები და გარდამავალ ფორმაში კოჭის ძვლის მსგავსება.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

16. გაეცანით დამატებით ინფორმაციას: პაკისტანში აღმოაჩინეს ადრეული ვეშაპის ჩონჩხი. მას ამბულოცეტუსი უწოდეს („მოსიარულე ვეშაპი“). მას ოთხ ფეხზე ხმელეთზე სიარულიც შეეძლო და წყალში ცურვაც. ამბულოცეტუსს ჯერ კიდევ უწევდა ნაპირზე ამოსვლა მტკნარი წყლის დასაღევად, მეწყვილის მოსაძებნად თუ შთამომავლობის გამოსაზრდელი უსაფრთხო ადგილების საპოვნელად.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი დასკვნაა მართებული ამ ცნობისა და ტექსტის მიხედვით?

- (ა) ამბულოცეტუსმა, პაკიცეტუსმა და ბაზილოზავრმა უშუალოდ აღბეჭდეს ძუძუმწოვრების ევოლუციური „ნახტომი“ ხმელეთიდან ზღვაში.
- (ბ) ადრეულ ვეშაპთა გარდამავალი ფორმების აღმოჩენამ უფრო საეჭვო გახადა საარსებო გარემოსთან შეგუების ამ გრანდიოზული ტრანსფორმაციის შესაძლებლობა.
- (გ) ბუნებრივი გადარჩევის თეორიისთვის მნიშვნელოვანი იყო ვეშაპების გენეტიკური კოდის გაშიფვრა და არა გარდამავალი ფორმების აღმოჩენა.
- (დ) ამბულოცეტუსის, პაკიცეტუსისა და ბაზილოზავრის აღმოჩენა საკმარისი არ იყო დარვინის თეორიის გასამყარებლად.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

ანალოგიები

ანალოგიის ტიპის ქვემოთ მოცემულ დავალებებში გამოყენებული სიტყვებიდან ზოგიერთი გვხვდება ტექსტში (ასეთ შემთხვევაში სიტყვის გვერდით მითითებულია შესაბამისი აბზაცი). ყურადღებით წაიკითხეთ, რა მოგეთხოვებათ თითოეულ დავალებაში, და ისე აირჩიეთ სწორი პასუხი. დავალების სწორად შესრულებაში შეიძლება დაგეხმაროთ ტექსტი.

17. რომელი სიტყვით ვერ ჩავანაცვლებთ ტექსტის I აბზაცში გამოყენებულ სიტყვას კარდინალური?

- (ა) გრანდიოზული
- (ბ) რადიკალური
- (გ) ძირეული
- (დ) არსებითი
- (ე) მკაფიო

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

18. სიტყვები „გენეტიკური კოდი“ და „ნათესაობა“ (II აბზაცი) ისეთსავე მიმართებაშია ერთმანეთთან, როგორშიც სიტყვები:

- (ა) ავტოგრაფი: ავტორის ვინაობა
- (ბ) ნაკვთების მოყვანილობა : იდენტურობა
- (გ) სიმპტომი : დიაგნოსტიკური ღირებულება
- (დ) ფრესკის საღებავი : ქიმიური შემადგენლობა
- (ე) თითის ანაბეჭდი : უნიკალურობა

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

19. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელია „ფუნქციური სახსრის“ (IV აბზაცი) საპირისპირო მნიშვნელობის მქონე გამოთქმა?

- (ა) ხელოვნური სახსარი
- (ბ) პლასტიკური სახსარი
- (გ) რუდიმენტული სახსარი
- (დ) დეფორმირებული სახსარი
- (ე) ხრტილოვანი სახსარი

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

20. გამოთქმა „პრეისტორიული ოკეანის ფსკერი“ და სიტყვა „უდაბნო“ (IV აბზაცი) ისეთსავე მიმართებაშია ერთმანეთთან, როგორშიც სიტყვები:

- (ა) მყინვარი : მწვერვალი
- (ბ) მიწისძვრა : ბზარი
- (გ) აისბერგი : წყალი
- (დ) ვულკანი : ლავა
- (ე) ზვავი : მთა

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

ლოგიკა

ამ სახის დავალებები განსხვავდება ერთმანეთისგან წინასწარი მონაცემებისა და გამოსატანი დასკვნების თვალსაზრისით. ამიტომ განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციეთ შეკითხვას, რომელიც ახლავს თითოეულ დავალებას, და მოცემული ვარიანტებიდან აირჩიეთ შესაბამისი პასუხი.

ზოგიერთ შეკითხვაზე პასუხის გაცემას გაგიადვილებთ მონაცემების გამოსახვა ნახაზის ან დიაგრამის ფორმით.

21. მოცემულია:

- მზის სისტემის არც ერთი პლანეტა არ მოძრაობს წრიულ ორბიტაზე.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი დებულებაა აუცილებლად მცდარი, თუ მოცემული დებულება ჭეშმარიტია?

- (ა) ზოგიერთი პლანეტა, რომელიც მზის სისტემას არ ეკუთვნის, არ მოძრაობს წრიულ ორბიტაზე.
- (ბ) ზოგიერთი პლანეტა, რომელიც წრიულ ორბიტაზე მოძრაობს, არ ეკუთვნის მზის სისტემას.
- (გ) ზოგიერთი პლანეტა, რომელიც წრიულ ორბიტაზე არ მოძრაობს, მზის სისტემას ეკუთვნის.
- (დ) ზოგიერთი პლანეტა, რომელიც მზის სისტემას ეკუთვნის, არაწრიულ ორბიტაზე მოძრაობს.
- (ე) ზოგიერთი პლანეტა, რომელიც წრიულ ორბიტაზე მოძრაობს, მზის სისტემას ეკუთვნის.

22. მკვლევრები შეისწავლიდნენ, ახდენს თუ არა გავლენას მუსიკა ღვინის გაყიდვაზე. აღმოჩნდა, რომ იმ დღეს, როდესაც მაღაზიაში ფრანგული მუსიკა იყო ჩართული, ბევრად მეტი ფრანგული ღვინო გაიყიდა, ხოლო მეორე დღეს, როდესაც გერმანული მუსიკა ჟღერდა – გერმანული. მკვლევრებმა ივარაუდეს, რომ უშუალოდ წინმსწრები გამოცდილება – ამ კონკრეტულ შემთხვევაში, მუსიკა – არაცნობიერად გავლენას ახდენს ადამიანის ქცევაზე.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი განამტკიცებს აღნიშნულ ვარაუდს?

- (ა) ის დღე, როდესაც უფრო მეტი ფრანგული ღვინო გაიყიდა, უქმე დღე იყო, ხოლო როდესაც მეტი გერმანული ღვინო გაიყიდა – სამუშაო.
- (ბ) იგივე ექსპერიმენტი გარკვეული დროის შემდეგ სხვა მაღაზიაში გაიმეორეს, თუმცა, გაყიდული ფრანგული და გერმანული ღვინოების რაოდენობა თანაბარი აღმოჩნდა.
- (გ) პირველ დღეს მყიდველებს ფრანგული ღვინის დეგუსტაციის საშუალება ჰქონდათ, მეორე დღეს კი – გერმანულისა.
- (დ) აღმოჩნდა, რომ პირველ დღეს მყიდველთა საშუალო ასაკი 25 წელი იყო, ხოლო მეორე დღეს – 40.
- (ე) ღვინის მყიდველთა შორის არ იყო არც ერთი ფრანგული თუ გერმანული წარმოშობის ადამიანი.

23. მოცემულია დებულებები:

- ყველა წარმატებული სპორტსმენი ბევრს ვარჯიშობს.
- ზოგიერთი წარმატებული სპორტსმენი ჯანსაღად იკვებება.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი დებულებაა აუცილებლად მცდარი, თუ მოცემული დებულებები ჭეშმარიტია?

- (ა) შეუძლებელია, სპორტსმენი, რომელიც ბევრს არ ვარჯიშობს, ჯანსაღად არ იკვებებოდეს.
- (ბ) შესაძლებელია, სპორტსმენი, რომელიც ბევრს ვარჯიშობს, ჯანსაღად არ იკვებებოდეს.
- (გ) შესაძლებელია, სპორტსმენი, რომელიც ბევრს არ ვარჯიშობს, ჯანსაღად იკვებებოდეს.
- (დ) შესაძლებელია, სპორტსმენი, რომელიც ბევრს ვარჯიშობს, ჯანსაღად იკვებებოდეს.
- (ე) შეუძლებელია, სპორტსმენი, რომელიც ბევრს ვარჯიშობს, ჯანსაღად იკვებებოდეს.

24. მოცემულია დებულებები:

- ზოგიერთი ხილი სასარგებლოა.
- ყველა სასარგებლო ხილი გემრიელია.
- ყველა სასარგებლო ხილი მადის აღმძვრელად გამოიყურება.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი დებულება გამომდინარეობს მოცემული დებულებებიდან?

- (ა) არც ერთი ხილი, რომელიც გემრიელი არ არის, არ გამოიყურება მადის აღმძვრელად.
- (ბ) ზოგიერთი ხილი, რომელიც გემრიელი არ არის, მადის აღმძვრელად გამოიყურება.
- (გ) ზოგიერთი ხილი, რომელიც გემრიელია, არ გამოიყურება მადის აღმძვრელად.
- (დ) ზოგიერთი ხილი, რომელიც გემრიელია, მადის აღმძვრელად გამოიყურება.
- (ე) ყველა ხილი, რომელიც გემრიელია, მადის აღმძვრელად გამოიყურება.

25. საბანკო სექტორში ჩატარებული კვლევის შედეგად აღმოჩნდა, რომ კლიენტთა მომსახურების განყოფილების თანამშრომლები შესრულებული სამუშაოს შეფასებისას მით უფრო მაღალ ქულებს იღებენ, რაც უფრო მგრძობიარენი არიან ადამიანების ემოციური მდგომარეობის მიმართ, რაც უფრო უკეთ შეუძლიათ მათი განცდებისა თუ დამოკიდებულებების ამოცნობა და მათზე ადეკვატურად რეაგირება. ამის საფუძველზე ერთ-ერთი ბანკის მმართველმა გადაწყვიტა, **კლიენტთა მომსახურების სფეროში თანამშრომელთა შერჩევისას კრიტერიუმად სწორედ ეს მახასიათებელი გამოეყენებინა.**

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი ფაქტი აყენებს ეჭვქვეშ მისი გადაწყვეტილების მართებულობას?

- (ა) ამ განყოფილების თანამშრომლებს დაძაბული სამუშაო გრაფიკი აქვთ, ამასთან, ხშირად უწევთ კლიენტებისგან მწვავე შენიშვნების მოსმენა. ამ სტრესულ სამუშაოს უკეთ ასრულებს ის, ვისაც სტრესთან გამკლავების სხვადასხვა სტრატეგიის გამოყენება შეუძლია.
- (ბ) ამ განყოფილების თანამშრომლებს დღის განმავლობაში მრავალი ადამიანისგან უწევთ სპეციფიკური პრობლემების შესახებ მოსმენა. თითოეული შემთხვევის თავისებურების წვდომა და გათვალისწინება კლიენტთა კმაყოფილების მნიშვნელოვანი წინაპირობაა.
- (გ) კლიენტები უფრო მეტად არიან კმაყოფილნი ბანკის იმ თანამშრომელთა მომსახურებით, რომლებსაც შეუძლიათ, გულისყურით მოუსმინონ მათ, ყურადღება მიაქციონ საქმის ნიუანსებს და კლიენტის პოზიციიდან შეხედონ ვითარებას.
- (დ) ბანკის მომსახურების შეფასებისას კლიენტები საბანკო ოპერაციების სწრაფად და უხარვეზოდ შესრულებასთან შედარებით უფრო დიდ მნიშვნელობას ანიჭებენ ინდივიდუალურ მიდგომას კლიენტისა და მისი საკრედიტო ისტორიის მიმართ.
- (ე) საბანკო სექტორში შესრულებული სამუშაოს შეფასების ერთ-ერთ მეთოდად მისტიური კლიენტის კვლევას იყენებენ, რაც გულისხმობს შემფასებლის – ექსპერტის – მიერ კლიენტის როლის შესრულებას და მომსახურების შეფასებას კლიენტის თვალით.

26. მოცემულია დებულებები:

- I. ყველა იაპონური ავტომობილი ეკონომიურია.
- II. მაღალი კლასის ყველა ავტომობილი ძვირადღირებულია.
- III. ზოგიერთი იაპონური ავტომობილი მაღალი კლასისაა.
- IV. ზოგიერთი ძვირადღირებული ავტომობილი ეკონომიურია.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი აღწერს სწორად ამ დებულებებს შორის მიმართებას?

- (ა) I გამომდინარეობს დანარჩენი სამიდან.
- (ბ) II გამომდინარეობს დანარჩენი სამიდან.
- (გ) III გამომდინარეობს დანარჩენი სამიდან.
- (დ) IV გამომდინარეობს დანარჩენი სამიდან.
- (ე) არც ერთი მათგანი არ გამომდინარეობს დანარჩენი სამიდან.

წინადადებების შევსება

მოცემულია წინადადებები, რომლებშიც გამოტოვებულია რამდენიმე სიტყვა. გამოტოვებული სიტყვები წინადადებაში ხაზებითაა აღნიშნული. ერთი ხაზი ზოგჯერ ერთ სიტყვას გულისხმობს, ზოგჯერ კი – რამდენიმეს.

სავარაუდო პასუხთა ყოველი ვარიანტი შეიცავს სიტყვათა ჯგუფს, რომლის ნაწილები ერთმანეთისგან დახრილი ხაზებითაა (/) გამიჯნული. აირჩიეთ პასუხის ის ვარიანტი, რომლის თითოეული ნაწილის თანმიმდევრულად ჩასმა შესაბამის გამოტოვებულ ადგილებში აზრობრივად გამართულ წინადადებას მოგვცემს.

27. ----- , რომ სტუდენტთა უმრავლესობას გამოცდებთან დაკავშირებული სტრესის ----- აწუხებს უძილობა. ----- , გამოკითხვის მონაწილე 18-29 წლის ასაკის ადამიანთა 55% ----- დებულებას: ხშირად მღვიძავს გვიანობამდე, იმიტომ, რომ ვუყურებ ტელევიზორს, ან „ვარ ინტერნეტში“.

- (ა) გავრცელებულია მოსაზრება / გამო / თუმცა / დაეთანხმა
- (ბ) მცდარია მოსაზრება / გამო / შესაბამისად / არ დაეთანხმა
- (გ) აღსანიშნავია / გამო როდი / ამის დასტურია ის ფაქტი, რომ / არ დაეთანხმა
- (დ) ცნობილია / გამო არ / ამ მოსაზრების კონტრარგუმენტად გამოდგება ის ფაქტი, რომ / დაეთანხმა

28. ვაგნერი წერდა: „ტანჰოიზერის“ პრემიერას ----- მოჰყვა. ----- ჩემი დიდების ----- აღმოჩნდა. პრემიერასთან დაკავშირებით ----- , რომ მათ ჩემი სახელი საქვეყნოდ ცნობილი გახადეს. ამას, მე მგონი, ----- .

- (ა) საშინელი სკანდალი / ეს სკანდალი / დამასრულებელი / გაზეთებში ისეთი წარმოუდგენელი სისულელები დაიწერა / მხოლოდ ყველაზე ცუდი პრესა თუ შეძლებდა
- (ბ) უდიდესი წარმატება / ეს წარმატება / ერთ-ერთი ქვაკუთხედი / გაზეთებში იმდენი დადებითი შეფასება გამოითქვა / ყველაზე მაქებარი პრესაც კი ვერ შეძლებდა
- (გ) საშინელი სკანდალი / თუმცა ეს სკანდალი / ერთ-ერთი ქვაკუთხედი / ისეთი წარმოუდგენელი სისულელები ითქვა / ყველაზე მაქებარი პრესაც კი ვერ შეძლებდა
- (დ) უდიდესი წარმატება / თუმცა, ეს წარმატება / დამასრულებელი არ / იმდენი დადებითი შეფასება გამოითქვა / მხოლოდ ყველაზე ცუდი პრესა თუ შეძლებდა

29. შეუძლებელია უდანაშაულო ადამიანების მართვა. ნებისმიერი ავტორიტარული მთავრობის ძალაუფლება დამნაშავეთა დამორჩილებით შემოიფარგლება. ----- მოქალაქეები. მთავრობას უსასრულოდ შეუძლია ----- შექმნა: საკმარისია იმდენი რამ გამოაცხადოს ----- , რომ მოქალაქეთათვის შეუძლებელი გახდეს კანონის ----- .

- (ა) ამის მიუხედავად, არც ერთ მთავრობას არ სჭირდება კანონმორჩილი / კანონმორჩილ მოქალაქეთა / ნებადართულად / დარღვევა
- (ბ) ამის მიუხედავად, ყველა მთავრობას სჭირდება კანონმორჩილი / კანონმორჩილ მოქალაქეთა / დანაშაულად / დარღვევა
- (გ) ამიტომ ყველა მთავრობას სჭირდება არაკანონმორჩილი / დამნაშავეთა / ნებადართულად / დარღვევის გარეშე ცხოვრება
- (დ) ამიტომ ასეთ მთავრობას არ სჭირდება კანონმორჩილი / დამნაშავეთა / დანაშაულად / დარღვევის გარეშე ცხოვრება

30. ჩვენ არა მარტო ----- , არამედ, პირიქით, უნდა ----- მათი ----- .

- (ა) უნდა გვეშინოდეს შეცდომების დაშვების / შევამციროთ / განმეორებით დაშვების შესაძლებლობა
- (ბ) არ უნდა გვეშინოდეს შეცდომების დაშვების / ვისწავლოთ / გამოყენება ჩვენ სასარგებლოდ
- (გ) არ უნდა ვსწავლობდეთ სხვების შეცდომებზე / შევიმუშაოთ / გამოსწორების ჩვევა
- (დ) უნდა ვსწავლობდეთ საკუთარ შეცდომებზე / შევამციროთ / დაშვების სიხშირე

წაკითხული ტექსტის გააზრება

ყურადღებით წაკითხეთ და გააზრეთ ტექსტი. თითოეული შეკითხვის სავარაუდო პასუხებიდან აირჩიეთ ის ვარიანტი, რომელიც მართებულია მოცემული ტექსტის მიხედვით.

ამა თუ იმ შეკითხვის გაცნობის შემდეგ მასზე პასუხის გასაცემად შესაძლებელია დაგჭირდეთ ტექსტთან დაბრუნება, შესაბამისი მონაკვეთის ხელახლა წაკითხვა და კვლავ შეკითხვაზე გადასვლა. ამას გაგიადვილებთ როგორც ტექსტის, ასევე, თითოეული შეკითხვის ბოლოს მოცემულ სათანადო აღნიშვნებზე „დაწკაპუნება“.

i ადამიანი ცხოვრობს სამყაროში, რომელიც სავსეა გაურკვეველობით. მას მომავლის შესახებ მხოლოდ ვარაუდის გამოთქმა შეუძლია და თითქმის არასოდეს აქვს სრული ცოდნა წარსულის შესახებ, ამიტომ ვერ იქნება დარწმუნებული, რომ სწორად მსჯელობს ან სწორ გადაწყვეტილებას იღებს. ამ განუსაზღვრელობის შემცირებას მსჯელობისა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესები ემსახურება. მსჯელობის პროცესში ადამიანი აყალიბებს მოსაზრებებს, გამოაქვს დასკვნები და ცდილობს, კრიტიკულად შეაფასოს მოვლენები. გადაწყვეტილების მიღებისას მას უწევს რამდენიმე ალტერნატივიდან ერთ-ერთის ამორჩევა, შესაძლო ვარიანტების სელექცია.

ii რეალურ ცხოვრებაში ადამიანს, ჩვეულებრივ, სწრაფად უწევს გადაწყვეტილების მიღება, არ აქვს დრო ანდა საკმარისი ინფორმაცია მსჯელობისა და ანალიზისთვის. რას აკეთებს ის ასეთ შემთხვევაში? ამ კითხვაზე პასუხის გაცემა პირველად ფსიქოლოგებმა ამოს ტვერსკიმ და დანიელ კანემანმა სცადეს. ისინი ამტკიცებდნენ, რომ ამგვარ ვითარებაში მსჯელობა ეყრდნობა ევრისტიკულ მეთოდებს.

ევრისტიკა წარმოადგენს არამეცნიერულ, პრაქტიკულ მეთოდს, რომელიც ამცირებს მსჯელობისა და გადაწყვეტილების მიღების სირთულეს. რა შემთხვევაში იყენებენ ადამიანები ამ პრაქტიკულ, გამოცდილებაზე დამყარებულ მეთოდს?

დავუშვათ, თქვენ დაგისვებს შეკითხვა: „გაეროში წარმოდგენილ სახელმწიფოთაგან რამდენ პროცენტს შეადგენს აფრიკული ქვეყნები – 65%-ზე მეტს თუ ნაკლებს?“ ალბათ, ზუსტი რიცხვი არ იცით, მაგრამ სცადეთ ვარაუდის გამოთქმა! საინტერესოა, იმავე პასუხს გასცემთ, თუკი შეკითხვა განსხვავებულად იქნება ჩამოყალიბებული, მაგალითად, ასე: „გაეროში წარმოდგენილ სახელმწიფოთაგან რამდენ პროცენტს შეადგენს აფრიკული ქვეყნები – 10%-ზე მეტს თუ ნაკლებს?“. თქვენი პასუხი, ცხადია, ორივე შემთხვევაში უცვლელი იქნება, რადგან თქვენ მუდამ ობიექტური კრიტერიუმებით ხელმძღვანელობთ და, შესაბამისად, თქვენზე გავლენას ვერ მოახდენს მანიპულაციის ისეთი მარტივი ხერხი, როგორცაა განსხვავებული რიცხვების დასახელება.

შეკითხვებზე გადასვლა: [31](#) [32](#) [33](#) [34](#) [35](#) [36](#) [37](#) [38](#) [39](#) [40](#)

iv

ტვერსკიმ და კანემანმა სტუდენტების ერთ ჯგუფს ზემოთ აღნიშნული შეკითხვა ისე დაუსვეს, რომ საორიენტაციოდ 65% დაუსახელეს, ხოლო მეორე ჯგუფს – 10%. თანაც, სტუდენტებმა კარგად იცოდნენ, რომ ეს რიცხვები – 65% და 10% – შემთხვევით იქნა შერჩეული (ექსპერიმენტატორებმა ისინი სტუდენტების თვალწინ 0-100 დანომრილი ბარათებიდან შემთხვევით ამოიღეს), მაგრამ პასუხები მკვეთრად განსხვავებული იყო: პირველი ჯგუფი მიიჩნევდა, რომ აფრიკის კონტინენტის სახელმწიფოთა წილი შეადგენს 45%-ს, ხოლო მეორე ჯგუფი – 25%-ს.

v

ამ ფენომენს „ლუზის“ ეფექტი, ან „ლუზის“ ევრისტიკა ეწოდება. ყოველდღიურ ცხოვრებაში გადაწყვეტილების მიღებისას ადამიანი, რომელიც მოცემულ ვითარებაში კარგად ვერ ერკვევა, ხშირად გაუცნობიერებლად ეყრდნობა გარკვეულ ორიენტირს, ამ ვითარებაში ხელმისაწვდომ, თუმცა ნაკლებად რელევანტურ ერთგვარ მომიჯნავე ინფორმაციას, რომელსაც ისე ეჭიდება, თითქოს „ლუზა“ იყოს, რომელიც ქარიშხლის დროს უშველის, მაგრამ, სამწუხაროდ, „ლუზამ“ შეიძლება მას მცდარი პასუხისკენ უბიძგოს.

ასეთი ორიენტირის, „ლუზის“ როლს ასრულებდა 65%-ის (ან 10%-ის) დასახელება. „ლუზის“ ევრისტიკა ადამიანებს ათვლის წერტილს აძლევს პრობლემაზე სამსჯელოდ.

vi

საყურადღებოა, რომ „ლუზის“ ეფექტი ფართოდ გამოიყენება მყიდველების მოსაზიდად. დავუშვათ, რომელიმე პროდუქტის, მაგალითად, დიდი ტელევიზორის შეძენა გსურთ ფეხბურთის მსოფლიო ჩემპიონატის გამო, და ვარაუდობთ, რომ ამ ნივთისთვის 800 ლარი ნორმალური ფასია. ტექნიკის მაღაზიაში შესვლისას თქვენს ყურადღებას იქცევს ტელევიზორი, რომელიც 2000 ლარიდანაა ჩამოფასებული 1000 ლარამდე. 1000 ლარი თქვენ მიერ ნავარაუდევ თანხაზე მეტია, მაგრამ ეს ხომ ადრინდელის განახევრებული ფასია?! თქვენ ცოტას ყოყმანობთ, მაგრამ მაინც იხდით „ზედმეტ“ 200 ლარს და ვერც კი ამჩნევთ, რომ „ლუზის“ ეფექტის მსხვერპლი გახდით. გამყიდველმა „ორიენტი“ შემოგთავაზათ – 2000 ლარი – რომლის მხოლოდ ნახევრის გადახდა კარგ გარიგებად მიიჩნიეთ, არადა ამ ტელევიზორის სარეალიზაციო ფასი სინამდვილეში შეიძლება ბევრად ნაკლებიც ყოფილიყო.

შეკითხვებზე გადასვლა: [31](#) [32](#) [33](#) [34](#) [35](#) [36](#) [37](#) [38](#) [39](#) [40](#)

31. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელშია სწორად ასახული მიმართება I აბზაცის პირველ ორ წინადადებასა და ამავე აბზაცის დანარჩენ ნაწილს შორის?

ესაა მიმართება:

- (ა) პრობლემასა და მისი გადაჭრის გზას შორის.
- (ბ) მოსაზრებასა და მის დასაბუთებას შორის.
- (გ) მოვლენასა და მის ანალიზს შორის.
- (დ) ფაქტსა და მის ახსნას შორის.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

32. ჩამოთვლილთაგან რომელი გადმოსცემს ყველაზე ზუსტად II აბზაცის ძირითად აზრს?

- (ა) ყოველდღიურ ცხოვრებაში ადამიანები პრობლემებზე ფიქრის ნაცვლად ამჯობინებენ მათი გადაწყვეტის გზების მოძიებას.
- (ბ) ადამიანები ხშირად თავს არიდებენ პრობლემებზე ფიქრს, რადგან, ჩვეულებრივ, პრობლემის გაანალიზება დიდ დროსა და ყურადღებას მოითხოვს.
- (გ) ადამიანები ხშირად მიმართავენ იმგვარ სააზროვნო ოპერაციებს, რომელთა წყალობით შესაძლებელი ხდება სათანადო გადაწყვეტილების მიღება.
- (დ) ადამიანები ხშირად მიმართავენ ისეთ სააზროვნო ოპერაციებს, რომელთა წყალობით შესაძლებელი ხდება კომპლექსური მსჯელობის ჩანაცვლება მსჯელობის მარტივი ფორმით.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

33. რა ფუნქციას ასრულებს III აბზაცის წინადადება, რომელიც იწყება სიტყვებით: „თქვენი პასუხი, ცხადია, ორივე შემთხვევაში ...“?

- (ა) ესაა ერთგვარი ხერხი მკითხველსა და ექსპერიმენტის მონაწილე სტუდენტებს შორის განსხვავების ხაზგასასმელად.
- (ბ) მკითხველისადმი ეს ირონიული მიმართვა ეხმარება ავტორს, ეფექტურად შეაჯამოს ტექსტის მოცემული მონაკვეთი.
- (გ) ესაა ერთგვარი ხერხი იმის საილუსტრაციოდ, თუ როგორაა შესაძლებელი შეფასების ობიექტური კრიტერიუმების ჩანაცვლება მცდარი ორიენტირებით.
- (დ) ამ ირონიული მიმართვით ავტორი ცდილობს, გაამახვილოს მკითხველის ყურადღება ტექსტის მთავარ საკითხზე – როგორაა შესაძლებელი ადამიანებით მანიპულირება.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

34. IV აბზაცში აღწერილ ექსპერიმენტში სხვადასხვა რიცხვის გამოყენება მიზნად ისახავდა იმის დადგენას, თუ:

- (ა) რა ფაქტორები შეიძლება იწვევდეს სტუდენტებში დაბნეულობას.
- (ბ) რატომ შეიძლება იყოს არასანდო ამა თუ იმ ექსპერიმენტის შედეგები.
- (გ) რა როლს ასრულებს ორიენტირი რაიმეს შეფასებისას.
- (დ) რამდენად რთულია შეფასება განუსაზღვრელ სიტუაციაში.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

35. ტექსტის ბოლო აბზაცში მოყვანილი მაგალითი „ლუზას“ არ წარმოაჩენს, როგორც:

- (ა) ადამიანისთვის სწორი გადაწყვეტილების მიღების გამარტივების საშუალებას.
- (ბ) ადამიანისთვის გადაწყვეტილების მიღებისას მცდარი ორიენტირის მიმცემს.
- (გ) ადამიანის ყურადღების მიზიდვის საშუალებას.
- (დ) ადამიანზე ზემოქმედების ერთგვარ ხერხს.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

36. ქვემოთ მოცემულია რამდენიმე გაფრთხილება, რომლებიც უკავშირდება ევრისტიკულ აზროვნებას. მათგან რომელი შეეხება „ღუზის“ ეფექტის გამოვლინებას?

I. თუკი ტურისტულ სააგენტოში ჯერ ძალიან ძვირ ვარიანტს შემოგთავაზებენ და შემდეგ შედარებით იაფს, მაგრამ თქვენ მიერ ნავარაუდებზე მეტს, საღად განსაჯეთ, რისი გაკეთება გიღირთ და რისი არა.

II. თუკი საქველმოქმედო მიზნით თანხას აგროვებთ და პოტენციურ ქველმოქმედებს წერილებს უგზავნით, რეკომენდებულია, სთხოვოთ მათ მეტი თანხა, მაგალითად 100, 500, 1000 ლარი, და არა 20, 50, 100.

III. თუკი ვინმეს თხოვნით გინდათ მიმართოთ, შეარჩიეთ ისეთი მომენტი, როდესაც თქვენი ადრესატი კარგ გუნება-განწყობილებაზე იქნება. მაშინ მეტია ალბათობა იმისა, რომ თქვენი თხოვნა შესრულდება.

- (ა) მხოლოდ I
- (ბ) მხოლოდ I და II
- (გ) მხოლოდ II და III
- (დ) მხოლოდ III

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

ანალოგიები

ანალოგიის ტიპის ქვემოთ მოცემულ დავალებებში გამოყენებული სიტყვებიდან ზოგიერთი გვხვდება ტექსტში (ასეთ შემთხვევაში სიტყვის გვერდით მითითებულია შესაბამისი აბზაცი). ყურადღებით წაიკითხეთ, რა მოგეთხოვებათ თითოეულ დავალებაში, და ისე აირჩიეთ სწორი პასუხი. დავალების სწორად შესრულებაში შეიძლება დაგეხმაროთ ტექსტი.

37. რას ნიშნავს გამოთქმა „განუსაზღვრელობის შემცირება“ (I აბზაცში)?

- (ა) სიცხადის შეტანას
- (ბ) გადაწყვეტილების გადამოწმებას
- (გ) სიტუაციის არასწორად შეფასებას
- (დ) მსჯელობის პროცესის გამარტივებას
- (ე) მოსაზრებების ჩამოყალიბებას

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

38. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი არ არის მნიშვნელობით ახლოს მდგომი სიტყვასთან „მანიპულაცია“ (III აბზაცი)?

- (ა) მართვა
- (ბ) ზეწოლა
- (გ) ზეგავლენა
- (დ) ზემოქმედება
- (ე) დამახინჯება

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

39. გამოთქმა „ათვლის წერტილი“ (VI აბზაცი) ისეთსავე მიმართებაშია გამოთქმასთან „საწყისი წერტილი“, როგორშიც სიტყვა „კულმინაცია“ გამოთქმასთან:

- (ა) შუა წერტილი
- (ბ) შეხების წერტილი
- (გ) კრიტიკული წერტილი
- (დ) გადაკვეთის წერტილი
- (ე) საყრდენი წერტილი

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

40. სიტყვები „ორიენტი“ (V აბზაცი) და „მიმანიშნებელი“ ისეთსავე მიმართებაშია ერთმანეთთან, როგორშიც სიტყვები:

- (ა) ალტერნატივა : აუცილებელი
- (ბ) კანონი : მარეგულირებელი
- (გ) ბარიერი : მაკავშირებელი
- (დ) ეფექტი : მოსალოდნელი
- (ე) სელექცია : შერჩეული

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)